

HYVINKÄÄ

Hyvinkään liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelma

Sisällys

LÄHTÖKOHTIA

Suunnitelman tavoitteet ja toteutus	4
Mitä ovat "liikuntaolosuhteet"?	6
Kuntien liikuntapalveluiden lainsäädännöllinen kehikko	7
Olosuhdetyön haasteita.....	9
Olosuhdetyön organisointi Hyvinkäällä	10

NYKYTILANTEEN TARKASTELUA

Keskeisimmät liikuntaolosuhdeinvestoinnit 2018–2022	12
Nykyinen olosuhdeverkosto lukujen valossa	13
Poimintoja asukaskyselyn tuloksista	14
Poimintoja seurakyselyn tuloksista	16
Nykytilan kokonaisarviointi SWOT-tarkasteluna.....	18

KEHITTÄMISTYÖN SUUNTAVIIVAT 2022–2030

Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman päätavoitteet 2022–2030	20
Toimenpiteet / Omatoimisen liikunnan olosuhteet	21
Toimenpiteet / Seuratoiminnan ja ohjatun liikunnan olosuhteet ...	22
Toimenpiteet / Toimintatapojen kehittäminen.....	23
Isot liikuntapaikkahankkeet aikajanalla	25
Kehittämissuunnitelman vieni käytäntöön	26
LIITE: Liikuntapaikkahankkeiden toteutusprosessi Hyvinkäällä	27

Hyvinkään liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelma

Tekijät: Suunnitelmatyön ohjausryhmä sekä vastuukonsultit
Jan Norra ja Jukka Pekkala / North Sport Consulting Oy
Ulkoasu ja taitto: Intro Design 2022
Valokuvat: Hyvinkään kaupunki

Suunnitelman tavoitteet ja toteutus

Tässä esitettävä Hyvinkään liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelma täydentää v. 2021 valmistunutta "Hyvinkään liikkumissuunnitelma 2021–2025" asiakirjaa. Täydentävän suunnitelman tarkoituksena on linjata laaja-alaisesti kaupungin liikuntaolosuhteiden kehittämistyötä siten, että kuvatut toimenpiteet tukisivat mahdollisimman vahvasti liikkumissuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä myös yleisemmin kaupunkistrategisia tavoitteita liittyen liikuntaan ja urheiluun.

Toimintatavallinen pääviesti liikkumissuunnitelmassa sekä liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelmassa on sama – vaikuttava liikunnan edistäminen edellyttää kiinteää ja sujuvaa yhteistyötä niin kaupunkiorganisaation sisällä kuin ulkopuolistenkin toimijoiden kanssa. Liikkeen, ja sen kautta hyvinvoinnin, lisääminen on koko kaupungin yhteinen asia.

Asiakirjan laatimistyön tukena on toiminut North Sport Consulting asiantuntijayritys. Suunnitelman laatimisprosessin eteneminen ja vaiheistus on kuvattuna alla. Tehdyn suunnitelman sisältövalinnoista on vastannut laaja poikkihallinnollinen ohjausryhmä, jonka jäsenet on esitelty ohessa.

Ohjausryhmän jäsenet: Vakkila Jarmo (liikuntapäällikkö), Luukkonen Johanna (kaupunginjohtaja), Hytönen Marko (tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja), Nikkanen Antti (kiinteistöjohtaja), Kantola Miika (tekninen johtaja), Heikura Mika (perusopetuksen johtaja), Halonen Pentti (sivistystoimenjohtaja), Varjonen Simo (kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja), Vierimaa Kari (infrapäällikkö), Hyvärinen Mia (viestintäpäällikkö), Kankare Marko (kaupungin geodeetti), Käki Jyrki (elinkeinopäällikkö), Ojanen Anitta (kaavoituspäällikkö), Joensuu Mika (nuorisopäällikkö), Isotalo Panu (hyvinvointipäällikkö), Veijo Lappalainen (kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan pj), Reija Taupila (kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan varapj), Marjamäki Teija (kaupunginpuutarhuri), Lindqvist Hannu (yleiskaavasuunnittelija), Karttunen Mirka (kaava-arkkitehti), Norrena Katarina (halliesimies) ja Kalmari Minna (liikuntasihiteeri)

Keskeinen rooli suunnitelman laatimisprosessissa on lisäksi ollut kaupunkilaisten, paikallistoimijoiden (seurat, liikunta-alan yrittäjät) sekä päättäjien osallistamisella. Osana prosessia on erilaisten kyselyiden ja haastatteluiden kautta saatu hyödyllistä taustatietoa sekä kehittämisenäkemyksiä lähes 1000:lta asukkaalta tai paikallistoimijalta. Suuri kiitos kaikille prosessiin osallistuneille!

1. ORIENTOITUMINEN JA ORGANISOITUMINEN

2. TILANNEKUVAN LUOMINEN

3. TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN MÄÄRITTELY

4. SUUNNITELMA OHJAAVAKSI ASIAKIRJAKSI

HELMIKUU 2022

- Selvitys- ja suunnitelmatyön käynnistys
- Prosessin työ-/ohjausryhmän nimeäminen
- Konsultin valinta prosessin asiantuntijatuksi
- Ohjausryhmän starttikokous

MAALISKUU 2022

- Osallistamiskyselyiden toteutus
Saatu kyselyaineisto:
 - Asukaskysely n=737
 - Lasten ja nuorten kysely n =131
 - Seurakysely n=35
 - Henkilöstö- ja luottamushenkilökysely n=71
 - Yrittäjäkysely n=4
- 2 ohjausryhmän kokousta

HUHTI-TOUKOKUU 2022

- Suunnitelman taustatietojen kokoaminen (investoinnit, palveluverkko)
- Asiakirjaluonnoksen tekeminen
- 1 ohjausryhmän kokous

KESÄKUU 2022

- Tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkentamista
- Suunnitelma-asiakirjan sisällön viimeistely & taittotyö
- 2 ohjausryhmän kokousta

Mitä ovat liikuntaolosuhteet?

Perinteinen "liikuntapaikka"-käsite kuvaa huonosti sitä laajaa paikkojen, ympäristöjen ja olosuhteiden kokonaisuutta, joissa fyysinen aktiivisuus erilaisina liikkumis-, liikunta- tai urheilusuorituksina tapahtuu. Tässä kehittämissuunnitelmassa puhutaan tästä syystä liikuntapaikan sijaan liikuntaolosuhteista. Käsitevalinnalla halutaan suunnitelmassa ohjata eri toimijatahojen ajattelua laaja-alaisempaan suuntaan ja edesauttaa poikkihallinnollisten ja muiden organisaattorien raja-aitojen ylittämistä yhteisessä kehittämistyössä.

Liikuntaolosuhteiden laajan kokonaisuuden hahmottamiseen, jäsentämiseen ja havainnollistamiseen on suunnitelman laatimisprosessissa hyödynnetty alla olevaa kuvaustapaa. Kuvaustavalla halutaan tehdä näkyväksi myös eri olosuhdekategorioihin liittyviä erilaisia arvopäämääriä. Suunnitelman sisällössä kuvion luokittelua on edelleen pelkistetty "Omatoimisen liikkumisen olosuhteisiin" ("pyramidin alaosa") sekä "Organisoidun liikunnan ja urheilun olosuhteisiin" (pyramidin keski- ja yläosa").

ARVOINA KOROSTUVAT

KILPA- JA HUIPPU-URHEILUN ERITYIS- JA TAPAHTUMA- OLOSUHTEET

Elämyksellisyys & yhteisöllisyys
Kaupunkikuva & -brändi
Yritystoiminnan edistäminen

VUOROPERUSTEISET LAJILIIKUNTAPAIKAT JA -TILAT

Seura- ja kansalaistoiminnan edistäminen
Suunnitelmallisen ja tavoitteellisen liikunnan ja urheilun harrastamisen edistäminen

MATALAN KYNNYKSEN LIIKKUMIS- YMPÄRISTÖT JA LIIKUNTAPAIKAT

Omatoimisen liikunta-aktiivisuuden ja terveysliikunnan edistäminen
Hyvän elinympäristön luominen

ESIMERKKEJÄ

Stadionit
Kilpahalit
Mäkihypytornit

YU-kentät
Jäähallit
Isot pallokentät
Erityisliikuntapaikat
Liikunta- ja monitoimihallit

Uimahallit • Koulusalit • Kuntosalit
Kylpylät • Puistot • Leikki puistot
Lähiliikuntapaikat • Luistelukentät & radat
Koulu-, päiväkotij- ja kotipihat • Ladut
Frisbeegolfradat • Kävely- ja pyörätiet
Luontoympäristö • Kuntoilu- ja ulkoilureitit

MÄÄRITYKSIÄ KOROSTUVAT

Pienuhkö määrä/kunta (ja valtakunnallisuus)
Paljon erityisvaatimuksia lajiolosuhteille
Korostunut oheistilojen ja palveluiden rooli
Pienet, spesifit käyttäjäryhmät
Monikäyttö tapahtumatoiminnassa (mm. konsertit)

Varsin suuri määrä/kunta
Organisoitu, käyttövuoropohjainen käyttö korostunut
Lajinormeista ohjautuva suunnittelu
Rajatut, mutta aktiiviset käyttäjäryhmät

Suuri määrä ja variaatio/kunta
Vapaa käytettävyyys ja hyvä saavutettavuus keskeistä
Maksuttomia tai edullisia käyttäjille
Väljästi lajinormeja tulkitseva suunnittelu
Laajat käyttäjäryhmät (tavoite)

Kuntien liikuntapalvelujen lainsäädännöllinen kehikko*

LIIKUNTALAKI (10.4.2015/390)

Liikuntalaki antaa kunnille toimintavelvoitteen – yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Liikuntalain kokonaisuudistus v. 2015 toi mukanaan myös yhteistyövelvoitteen: kunnan lakisääteisten tehtävien toteuttaminen tulee tapahtua eri

toimialojen yhteistyönä. Liikuntalain arvopohjassa on keskeistä yhteiskunnan hyvinvointipolitiikan tukeminen liikunnan avulla. Tavoitteena on selkeästi liikuntaharrastuksen laajentaminen myös uusiin ja liikunnallisesti passiivisiin väestöryhmiin.

KUNTALAKI (10.4.2015/410)

Kuntalain mukaan "Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla."

Liikunta on selkeästi yhteydessä ihmisten työkykyyn, terveyteen ja sitä kautta myös koko yhteiskunnan hyvinvointiin. Liikunta on siten hyvinvointipolitiikan väline ja sillä on merkittävä rooli kuntalaisten työkyvyn ja terveyden ylläpidossa.

Kunnilla lakisääteinen velvoite luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia edistävän liikunnan edellytyksiä ja olosuhteita

TERVEYDENHUOLTOLAKI (30.12.2010/1326)

Terveydenhuoltolain mukaan kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Terveydenhuoltolain ja uuden liikuntalain yhteistyövelvoitteet tukevat tältä osin hyvin toisiaan.

PERUSTUSLAKI / SIVISTYKSELLISET OIKEUDET (11.6.1999/731)

"...Julkisen vallan on turvattava jokaiselle yhtäläinen.. mahdollisuus kehittää itseään varallisuuden sitä estämättä."

* Muokattu lähteestä: Kuntaliitto / Liikunnan asema lainsäädännössä

Kuntien olosuhdetyön haasteita

Kunnalliset liikuntapalvelut eivät ole yhteiskunnasta irrallinen saareke. Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelmaa laadittaessa on siten omaa nykytilannetta sekä tulevaisuuden näkymiä hyvä tarkastella myös laajemmasta kuin omasta paikallisesta viitekehystä. Alla on kuvattuna keskeisiä nähtävissä olevia yhteiskunnallisia muutosvirtoja.

Lisäksi kuvan keskiosaan on koottu kunnallisten liikuntaolosuhteiden kehittämiseen liittyviä haasteita / kysymyksiä, jotka vahvasti kytkeytyvät yleisiin yhteiskunnallisiin kehityskuluihin. Kuvassa boldattuina näkyvät ovat sellaisia, joita suunnitelmatyön ohjausryhmä pitää erityisen tärkeinä tulevaisuuden ratkaistavina haasteina Hyvinkäällä.

YHTEISKUNNAN MUUTOSVIRTOJA

SOTE-uudistus
Kiristyvä julkinen talous

Kaupungistuminen ja
sisäinen muuttoliike

Osallistaminen
Joukkoistaminen

Yksilöllistyminen
Uusyhteisöllisyys

Monikulttuuristuminen
Ilmastonmuutos

HYVINKÄÄN OLOSUHDETYÖSSÄ RATKAISTAVIA HAASTEITA

LIIKUNTAPALVELUIDEN TALOUSHAASTEET
Minkälaisten liikuntaolosuhteiden luomiseen ja ylläpitoon rahaa tulevaisuudessa? (mm. energian hinnankorotukset)

TOIMIJAKENTÄN JA TOIMINTAMALLIEN
MONIPUOLISTUMINEN
Miten operoidaan yhdessä yksityisten tahojen ja seurojen kanssa olosuhdetyössä?

**RIITTÄMÄTÖN
FYYSINEN AKTIIVISUUS**
Minkälaisella olosuhdetyöllä lisätään parhaiten eri-ikäisten liikettä?

VÄESTÖRAKENTEEN
MUUTOS
Miten väestörakenteen muutos pitäisi huomioida liikuntaolosuhdetyössä?

KUNNALLISEN LIIKUNTAINFRAKORJAUSVELKA
Miten olosuhdeverkon korjausvelkaa ratkaistaan osana olosuhteiden kehittämistyötä?

EKOLOGISET HAASTEET
Miten ilmastonmuutos ja luontokato huomioidaan liikuntaolosuhteiden suunnittelussa ja ylläpidossa?

YHDENVERTAISUUS VAATIMUSTEN
MONINAISTUMINEN
Miten asuinalueisiin, sukupuoleen, varallisuuteen, etnisyyteen, terveydentilaan yms. liittyvät tasa-arvoaateet huomioidaan olosuhdetyössä?

Digitalisaatio
Sosiaalinen media

Markkinamekanismi
Palvelullistuminen

Terveyskäyttäytymisen
polarisoituminen

Nuorten uudet toimintatavat
Elintapasairaudet

Ikääntyminen ja
syntyvyyden lasku

Olosuhdetyön organisointi Hyvinkäällä

Nykytilanteen tarkastelua

Keskeisimmät liikuntaolosuhdeinvestoinnit 2018–2022

Päähankkeita olosuhdetyypeittäin Yhteensä €

Sisäliikuntapaikkojen kehittäminen

- Sveitsin uimalan laajennus 10 500 000 €
- Kilpajäähallin peruskorjaus 500 000 €
- Metsäkaltevan koulun liikuntasali 3 000 000 €

Ulkoliikuntapaikkojen kehittäminen

- Pallokenttien kehittäminen (mm. Pihkalan ja Tapainlinnan tekonurmet, beach volley -kenttien kehittäminen + pallokenttien perusparannukset ja laajennukset) 710 000 €
- Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen (mm. lähiliikuntapaikka sekä ulkokuntoilupaiikka -hankkeet, kuntoportaiden laajennus yms) 200 000 €
- Sveitsin liikunta- ja ulkoilualueen kehittäminen (laajennus, hissit yms) 660 000 €

Liikunta- ja ulkoilureitistöjen kehittäminen

- Latujen ja ulkoilureitistöjen kehittäminen (mm. terveystiesä-polku -hanke, ensilumen latu yms) 480 000 €

YHTEENSÄ PÄÄHANKKEISIIN 16 050 000 €

Nykyinen olosuhdeverkosto lukujen valossa

Kävely- ja pyörätiet (jalankulku ja pyörätiet)	215 km
Valaistut kutoradat	25 km
Ladut / valaistut ladut	80 km / 25 km
Retkeilyreitit / taukopaikat (laavut, nuotiopaikat)	90 km / 8 kpl
Maastopyöräreitit / talvipyöräilyreitti	3 kpl (yli 45 km) 1 kpl (17 km)
Isot pallokentät: hiekka / tekonurmi / nurmi	4 kpl / 3 kpl / 2 kpl
Yleisurheilukentät	1 kpl
Luistelalueet / kaukalot	16 kpl / 5 kpl
Lähiliikuntapaikat (koulupihakohteet & monitoimiareenat)	7 kpl
Ulkotenniskentät / ulkopadelkentät	8 kpl / 1 kpl
Ulkolentopallokentät / beach volley -kentät	2 kpl / 10 kpl
Ulkokoripallokentät	3 kpl
Ulkokuntoilupaiikat tai alueet / Kuntoportaati	7 kpl / 2 kpl
Uimarannat / talviuintipaikat	2 kpl / 1 kpl
Ulkouimala	1 kpl
Maauimala	1 kpl
Frisbeegolfradat	4 kpl
Jousiammuntarata	1 kpl
Leikkipuistot	50 kpl
Skeittipaikka / Pumptrack	1 kpl / 1 kpl
Koiraharrastusalue	6 kpl
Moottorieurheilu / Vauhtipuisto	1 kpl
Ratsastuskenttä	1 kpl
Sisäampumarata	1 kpl

Koulujen yhteydessä olevat liikuntasalit	15 kpl
Liikuntahallit/ uimahalli / jäähallit	1 kpl / 1 kpl / 2 kpl
Kuntasalit / kamppailusalit	2 kpl / 3 kpl
Yksittäiset sisäharjoituspaikat (mm. golf, sirkus, tanssi yms)	4 kpl
Pienet monitoimi- ja nuorisotilojen salit	4 kpl

Muiden palvelutuottajien (yritykset, seurat) tarjoamia liikuntaolosuhteita	Määrä
Kunto-&crossfitsalit	15 kpl
Jooga- ja pilatessalit	3 kpl
Salibandyhalli	1 kpl
Palloiluhalli	1 kpl
Keilahalli	1 kpl
Jalkapallon tekonurmi/nurmikenttä	1 kpl / 1 kpl
Padelkentät / Pickleball	2 kpl / 1 kpl
Golfkentät / minigolfkentät	3 kpl / 1 kpl
Ratsastustallit / maneesit	6 kpl / 4 kpl
Laskettelukeskus	1 kpl
Moottorieurheilu / Vauhtipuisto	1 kpl
Ampumarata-alue	1 kpl

Poimintoja asukaskyselyn* tuloksista

RUUSUJA

95 %	aikuisvastaajista tyytyväisiä luonto- liikunnan olosuhteisiin Hyvinkäällä
93 %	aikuisvastaajista tyytyväisiä arkiliikunnan olosuhteisiin (kävely- ja pyörätiet yms.) Hyvinkäällä
83 %	aikuisvastaajista tyytyväisiä liikunta- ja ulkoilupaikkojen laatuun sekä määrään
93 %	KOKONAISARVIO OLOSUHTEISTA aikuisvastaajista pitää Hyvinkäätä "erittäin tai melko hyvänä liikuntakaupunkina" olosuhteiden osalta

RISUJA

56 %	aikuisvastaajista tyytymättömiä pyöriteiden talvikunnossapitoon
46 %	yläkouluikaisista tyytymättömiä koulu- pihansa liikuntamahdollisuuksiin
28 %	lapsiperheiden vanhemmista tyytymättömiä koulupihoihin liikunnan näkökulmasta

*) Kysely tehty maaliskuussa 2022. Kyselyyn vastasi 737 aikuisvastaajaa ja 128 yläkouluikaisistä nuorta.

ASUKKAIDEN KEHITTÄMISIDEOITA, mm.

"Jalkakäytävien ja pyöriteiden hoito on tärkeää, mikäli halutaan lisätä pyöräilyä ja kävelyä. Talvinen kunnossapito on ala-arvoista ja syksyllä osaa väylistä ei puhdisteta."

"Maastopyöräily on jatkuvasti suosituimpaa ja alalajit (alamäkipyöräily, bmx jne) kaipaisivat Hyvinkäälle harrastuspaikkaa."

"Ehdottomasti tekojää. Sää on talvella liian vaihtelevat. Etenkin nuorten ja lasten olisi myös jatkossa tärkeää päästä ulos luistelemaan ja pelamaan."

"Toivon lisää riittävän leveitä kuntoportaita eri puolille Hyvinkäätä (esim. Sonninmäki, Sveitsin alue, Sveitsin hiihtokeskuksen alue). Sveitsin montun portaat ovat usein ruuhkaiset iltaisin (varsinkin syksyllä) ja myös aivan liian kapeat."

"Arvokkaan lähiluonnon säilyttäminen erittäin tärkeää (Sonninmäki ja Sveitsin alue). Luonnossa liikumisen terveysvaikutukset ovat kiistattomia."

"Frisbeegolfradat, sekä isot että pienet, ovat tarpeen edelleenkin suosiota kasvattavalle lajille. Etenkin kun nuoret ovat löytäneet lajin ja kehittyvät siinä aivan hurjaa vauhtia."

"Koulujen pihat ja leikkiuistot viihtyisiksi keitaiksi. Näin lapset oppivat pienestä pitäen nauttimaan liikunnasta, myös murrosikäisille aktiviteetteja."

"Enemmän ulkokuntosaleja eri asuinalueille, joissa treenata. Nuorille voisi olla vaikka parkour piste samassa, jossa aikuisille kuntosalilaitteet. Yhdessä tekemistä nuoren kanssa."

Poimintoja seurakyselyn* tuloksista

RUUSUJA

97 %	vastanneista seuroista tyytyväisiä liikunta- paikkojen saavutettavuuteen
88 %	vastanneista seuroista tyytyväisiä heidän harjoitustilojensa laatuun
85 %	vastanneista seuroista tyytyväisiä liikunta- paikkojen käyttömaksujen tasoon
76 %	KOKONAISARVIO OLOSUHTEISTA vastanneista seuroista pitää Hyvinkäätä "erittäin tai melko hyvänä urheilukaupunkina" olosuhteiden osalta

RISUJA

35 %	vastanneista seuroista tyytymättömiä harjoittelu- mahdollisuuksiensa ympärivuotisuuteen
25 %	vastanneista seuroista tyytymättömiä tiloihinsa kilpailu- ja tapahtumatoiminnan näkökulmasta

*) Kysely tehty maaliskuussa 2022.
Kyselyyn vastasi 35 seuraa / yhdistystä.

SEUROJEN KEHITTÄMISIDEOITA, mm.

"Kesälajien talviharjoittelu-
olosuhteiden kehittäminen
(halliolosuhte)."

"Säästää
kaupunkimetsiä
rakentamiselta."

"Salivuorojen
tehostaminen ja
järkeistäminen."

"Säännölliseen käyttöön
parketilattainen,
liikuntasalikokoinen tila."

"Keinonurmi, joka
soveltuu kooltaan
esim. amerikkalaiseen
jalkapalloon."

"Nykyiset olosuhteet:
arkiharjoitusvuorojen määrä,
ei mahdollista toiminnan
kehittämistä / kasvattamista."

"Jäähallin oheistilojen
varustus (esim. iso rullattava
matto juoksuoralle,
välineiden kunnostus/ylläpito
kuntosalilla)."

"Ruutiasekäyttöön
soveltuva tila ympäri-
vuotiseen harjoitteluun."

Nykytilan kokonaisarviointi SWOT-tarkasteluna*

Vahvuudet / mahdollisuudet

Heikkoudet / uhat

Omatoimisen liikkumisen olosuhteet

- Laadukas ja monipuolinen liikunta- paikkaverkosto myös omatoimiliikkuville
- Tiivis yhdyskuntarakenne, jossa perus- liikuntaolosuhteet nopeasti saavutettavissa
- Kattavat ja turvalliset arkiliikkumisen reitistöt
- Erityisvahvuuksina monipuoliset ja houkuttelevat luontoliikuntamahdollisuudet sekä Etelä-Suomen olosuhteisiin nähden lumivarma ja laadukas latuverkosto
- Liikuntapaikkaverkostossa myös joitakin erityisyyksiä – mm. keskusta-alueen yhteydestä löytyvät Sveitsin maauimala ja laskettelukeskus

Seuratoiminnan olosuhteet

- Olosuhteita (ja seuroja) löytyy erittäin laajalle lajikirjolle
- Seurojen käyttämät keskeiset harjoitus- olosuhteet erittäin hyvin saavutettavissa
- Pääosa seurojen käyttämistä olosuhteista laadukkaita ja hyvässä kunnossa
- Kaupungin alueella joitakin alueellisia erityisolosuhteita – mm. Vauhtipuisto moottoriurheilukeskus ja monipuoliset ampumaurheilupaikat

Olosuhteiden toimintamallit

- Hyvinkää tunnettu liikunta- ja urheilukaupunki – perinteitä ja osaamista liikuntaolosuhteiden luomiseen ja ylläpitoon löytyy
- Kaupunkiorganisaation sisällä liikuntaolosuhteyssä vakiintunut ja varsin sujuva roolitus
- Kaupungin ja seurakentän välillä toimiva vuorovaikutus ja vakiintuneet viestintäkanavat (seurafoorumit yms)
- Liikunta ja urheilu nähdään kaupungissa hyvinvoinnin lisäksi myös elinvoimatekijänä – kaupungissa mm. vahvaa liikunta- alan yritystoimintaa (mm. laskettelukeskus, golf)
- Liikuntapalveluilla hyvät palvelukehitystä tukevat verkostot (mm. alueelliset ja valtakunnalliset liikuntajohdon verkostot)

Omatoimisen liikkumisen olosuhteet

- Liikkumisreitistöjen kattavuudessa puutteita – uudet asuinalueet osin vielä ydinreitistön ulkopuolella (mm. alikulkua puuttuu)
- Omatoimiseen ”höntsäliikuntaan / urheiluun” erittäin heikosti vuoroja saatavissa
- Kävely- ja pyöräteiden talvikunnossapidossa kehittämistä
- Nuorille suunnattuja houkuttelevia lähiliikuntapaikkoja liian vähän
- Liikuntapaikkaverkosto ei tasalaatuisista – löytyy heikkokuntoisia / -tasoisia liikuntapaikkoja

Omatoimisen liikkumisen olosuhteet

- Iso palloiluhalli, mikä mahdollistaisi ympärivuotisen harjoittelun, puuttuu – selkeä tarve olemassa.
- Yleisemminkin seurakäyttöä palvelevista sisäliikuntatiloista pulaa – haaste korostumassa koulusalien poistumisen myötä
- Myös tekonurmikenttäkapasiteettia tarvitaan lisää
- Seuratoiminnan yleishaasteina ikä- luokkien pieneneminen, vapaaehtoisten määrän väheneminen ja jatkuvasti kasvavat lajien olosuhdevaatimukset

Omatoimisen liikkumisen olosuhteet

- Olosuhteyden toimintamallit osin urautuneita ja sisäänpäin lämpiäviä – muutosten tekeminen toimintatapoihin hankalaa
- Liikuntaolosuhteyden ydinjoukko varsin pieni – toiminta haavoittuvaista ja aikaa kehitykselle liian vähän
- Seurojen välinen yhteistyö vuorojenjakokysymyksissä kitkaista
- Yleisinä yhteiskunnallisina haasteina olosuhteydelle; kuntatalouden kiristyminen, infran korjausvelka, uusien liikuntalajien tulva ja erilaiset yhdenvertaisuus kysymykset palvelutarjonnassa.

Kehittämistyön suuntaviivat

*1) Ohjausryhmän tekemä yhteenveto nykytilanteesta

Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman päätavoitteet 2022–2030

HYVINKÄÄN PELIKIRJA Kaupunkistrategia vuosille 2017–2027

Strategiset pääohjurit

HOUKUTTELEVA HYVINKÄÄ

YHTEISPELILLÄ YRITYSTEN KANSSA

MINÄ, ME JA HYVINKÄÄ

Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman päätavoitteet

HYVINKÄÄ LIIKKEESSÄ!

Hyvä ja kattava liikuntapaikkojen sekä arkiliikumisreitistöjen verkosto on edellytys kaikenikäisten kaupunkilaisten aktiiviselle ja liikunnalliselle arjelle. Suunnitelmakauden yhtenä kärkihankkeena on Hyvinkään uimahallin perusparannuksen loppuun saattaminen, mikä vahvistaa merkittävästi laajoille käyttäjryhmille suunnattua palvelutarjontaa. Lisäksi tavoitteena on edelleen parantaa kaupungin jo nykyisellään kattavaa kävely- ja pyörätieverkostoa sekä monipuolistaa kaupungin lähiliikuntapaikkatarjontaa mm. koulupihoja kunnostamalla, ulkoilupaikkoja lisäämällä sekä uuden tekojähankkeen kautta.

HYVINKÄÄ LUONNOSSA!

Monipuoliset ja ympärivuotiset luontoon liittyvät liikuntamahdollisuudet ovat Hyvinkään erityisvahvuus. Suunnitelmakauden tavoitteena on entisestään vahvistaa hyvää luontoliikuntapaikkojen tarjontaa. Kaupunkistrategisina kärkihankkeena on edelleen kehittää Usmin ulkoilualan liikkumismahdollisuuksia sekä alueen saavutettavuutta. Luontoliikunnan edellytysten kehittämisen kannalta tärkeitä toimenpiteitä suunnitelmakaudella ovat myös Hyvinkään vihernauhaan liittyvien liikkumis- ja ulkoilureitistöjen kehittäminen sekä Sveitsin alueen hiihtolatujen ja rinnealueen kehittäminen yhdessä paikallisten yrittäjien kanssa.

HYVINKÄÄ URHEILEE!

Hyvinkää on perinteikäs urheilukaupunki, jossa hyvät lajiurheilun olosuhteet mahdollistavat vireän ja monipuolisen paikallisen seuratoiminnan. Suunnitelmakaudella organisoitun urheilun kannalta strateginen painopiste on varmistaa riittävät sisäliikuntatilat poistuvan koulusalitarron tilalle. Tärkeimpinä toimenpiteinä on Rentto Areena -hankkeen edistäminen yhdessä yksityisen toteuttajatahon kanssa sekä uusien liikuntasalien toteuttaminen uusien koulujen yhteyteen. Lisäksi suunnitelmakaudella panostetaan vahvasti pallokenttäverkoston laadun kehittämiseen tekunurmi- ja kenttähankkeiden kautta.

- Hyvät virkistys- ja liikuntamahdollisuudet
- Kehittyvät, viihtyisät ja turvalliset asuinalueet
- Yritykset kumppaneina palvelujen tuottamisessa
- Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja aktiivisuuden tukeminen yhdistys- ja seuratoiminnan kautta
- Yhdistysten ja urheiluseurojen välisen yhteistyön lisääminen
- Eri toimijoiden välisen yhteistyön tukeminen ja tapahtumatuotannon kehittäminen
- Kuntalaisille tarjolla olevien osallistumismahdollisuuksien kehittäminen

Kehittämistyön suuntaviivat 2021–2030

OMATOIMISEN LIIKUNNAN OLOSUHTEET

HANKKEET / HANKEKOKONAISUUDET

UIMAHALLIN PERUSPARANNUS

Uimahalli keskeisimpiä omatoimisen liikunnan olosuhteita – erityisesti ikääntyvälle väestönosalle. Uimahalli tulossa elinkaarensa osalta perusparannusvaiheeseen.

TEKOJÄÄ JA PUISTOLUISTELUREITTI -HANKKEET

Luistelu keskeisimpiä perheliikunnan muotoja. Tekojään kautta yleisöluistelulle turvataan harrastusmahdollisuudet myös heikkenevien talvien ilmasto-olosuhteissa. Puistoluistelureitit uudentyypinen talviliikuntapaikka, jonka toteutusmallia tullaan kokeilemaan.

LÄHILIIKUNTAPAIKKOJEN KEHITTÄMINEN

Lähiliikuntapaikat erityisesti lasten ja nuorten päivittäisen liikunnan perusedellytyksiä. Jatketaan aktiivisesti Hyvinkään lähiliikuntapaikkaverkoston kattavuuden ja laadun kehittämistä.

LIIKUNTA- JA ULKOILUREITISTÖJEN JA -ALUEIDEN KEHITTÄMINEN

Monipuoliset, viihtyisät, ympärivuotiset ja hyvin saavutettavat reitistöt ja ulkoilueet Hyvinkään erityisvahvuus. Jatketaan aktiivisesti olemassa olevien hyvin olosuhteiden laajentamista ja laaduntamista. Uusien asuinalueiden kaavoituksessa ja rakentamisessa huomioidaan alueiden sitominen liikuntaverkoston (esim. Metsäkalteva).

SVEITSIN LASKETTELUKESKUKSEN EDELLEEN KEHITTÄMINEN

Sveitsin alueen kehittäminen tärkeää kaupunkialueen vetoiman lisäämisen näkökulmasta. Kehittämistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä alueen yritystoimijoiden kanssa.

KESKEISIÄ TOIMENPITEITÄ (näkemys aikatauluista ja resursseista)

- Hankkeen toteutus v. 2026–2027.
- Alustava kustannusarvio n. 15 M€.

- Tekojäähankkeen tarveselvitys ja suunnittelu v. 2025–2027. Toteutus v. 2028–2030. Kustannusarvio 1,5 M€.
- Puistoluistelureitit suunnittelu 2023–2024 (mm. sopivan paikan kartoitus). Toteutus / pilotointi v. 2025–2026. Kustannusarvio 20 000 €.

- Koulupihojen kehittäminen lähiliikuntapaikkoina kouluverkossuunnitelman pohjalta; Lisäksi kehittämistoimenpiteitä osana nykyisten lähiliikuntapaikkojen ja koulupihojen vuosikunnostuksia (erillisen suunnitelman mukaisesti yksi kohde vuosittain, ka. 150 000 € /v).
- Erylisesti nuoret aktivoitava mukaan kohteiden suunnitteluun!
- Ulkokuntoilupaikkojen kehittäminen; mm. Hakalanmäki v. 2022 (40 000 €), Kankuri v. 2023 (100 000 €).
- Metsäkaltevan frisbeegolfrata (9 koria) v. 2022. Myös uusia hankekohteita pyritään löytämään yhdessä lajiharrastajien kanssa.
- Uuden skeittipaikan rakentaminen. Suunnittelu v. 2027–2028. Toteutus v. 2029–2030.

- Usmin ulkoilualan uimarannan ja retkeilyreittien parantaminen sekä alueelle tuloväylien kehittäminen. Hanke kaupunkistrateginen kärkihankkeena. Alueen masterplanin teko v. 2023. Kehittämistoimenpiteet v. 2023–2028.
- Hiirijärven virkistysalueen kehittäminen (mm. uimaranta ja laiturit) v. 2024–2025.
- Hyvinkään ”Vihernauhan” edelleen kehittäminen (mm. kävelyn / talvikävelyn olosuhteiden parantaminen sekä puistomaisuuden lisääminen) v. 2022–2030.
- Talvipyöräilyreittien kehittäminen v. 2022–2025.
- Ensilumen ladun kehittäminen – siirto Sveitsin hiihtokeskuksen läheisyyteen v. 2024–2025.
- Ulkoilureitistöjen jatkuvuuden ja kattavuuden parantaminen – varmistetaan Hyvinkään ympäri kiertävä reitti. Edellyttää erityisesti alikulkujen rakentamista / kehittämistä. Kaavoituksella keskeinen rooli.
- Kävely- ja pyöräiteiden kehittäminen ”Hyvinkään kestävä liikunnan -ohjelman” mukaisesti (mm. pyöräiteiden pintojen kunnostamisista).

- Kalustohallin rakentaminen ja palvelutilojen kehittäminen v. 2022–2025.

Kehittämistyön suuntaviivat 2021–2030

SEURATOIMINNAN JA OHJATUN LIIKUNNAN OLOSUHTEET

HANKKEET / HANKEKOKONAISUUDET

SISÄLIIKUNTATILOJEN LISÄÄMINEN JA MONIPUOLISTAMINEN

Riittämätön liikuntasalikapasiteetti keskeisimpiä seuratoiminnan ja ohjatun liikunnan haasteita. Tilanteeseen haetaan ratkaisua yhteishankkeella kaupallisen toimijan kanssa sekä koulujen uudisrakennushankkeiden kautta.

PALLOKENTTÄVERKOSTON KEHITTÄMINEN

Laadukas ulkopallokenttäverkosto Hyvinkään seuratoiminnan perustus. Verkostossa kehittämistarpeita erityisesti tekoonurmikenttien lisäämisen ja uusimisten osalta sekä katsomo-olosuhteiden parantamisen osalta.

SEURA- JA YKSITYISVETOISTEN LIIKUNTAPAIIKKAHANKKEIDEN EDISTÄMINEN

Kaupunki pyrkii aktiivisesti edistämään seura- ja yksityisvetoisia liikuntapaikkahankkeita, jotka lisäävät ja monipuolistavat kaupungin olosuhdetarjontaa. Keskeisenä kaupungin toimenpiteenä aktiivinen, hankkeita mahdollistava tonttipolitiikka.

KESKEISIÄ TOIMENPITEITÄ (alustavat näkemykset aikatauluista ja resursseista)

- "Rentto Areena" -monitoimiareenan (3 salilohkoa) rakentaminen. Areenan rakentaminen yksityisenä hankkeena – kaupunki tiloissa päävuokralaisena. Hankkeen toteutus 2024–2025.
- Aseman koulun liikuntasalin (300–400 m²) rakentaminen. Toteutus v. 2024–2025.
- Paavolan koulun liikuntasalin (500–600 m²) rakentaminen. Toteutus v. 2024–2025.

- Pesäpallokentän katsomon kunnostus / uudistus v. 2023–2024 (ka. 1,5 milj. €).
- Martin tekoonurmikentän laajennus ja sosiaalityöjen perusparannus v. 2022–23 (ka. 500 000 €).
- Metsäkaltevan tekoonurmikentän ja huoltorakennuksen suunnittelu ja rakentaminen v. 2022–2025 (ka. 1,2 M€).
- Perttulan kenttien peruskorjaus v. 2026–2027 (ka 1,1 M€)
- Palkokenttien nykytilakartoitus v. 2023, jonka pohjalta muiden olemassa olevien tekoonurmikenttien uusimiset (Vehkoja, Puolimatka ja Urheilupuisto) sekä muut palkokenttien kehittämistoimet.(mm. Hakalan kentän jatkokehittäminen?)

- Curlinghalli-hanke. Hankkeen toteutus v. 2023. (Kaupungin osuus 320 000€)
- Padelkenttä-hanke (Sveitsin alue). Hankkeen toteutus v. 2022.
- Beachvolleyhalli-hanke (Metsäkalteva). Hankkeen toteutus v. 2023.
- Jalkapallohalli-hanke. Hankkeen toteutus v. 2026–2027.

Kehittämistyön suuntaviivat 2021–2030

TOIMINTATAPOJEN KEHITTÄMINEN

HANKEKOKONAISUUDET

LIIKUNTAPAIIKKAVERKOSTON YLLÄPIDON RESURSSIEN VARMISTAMINEN

Toimivat ja laadukkaat liikuntaolosuhteet vaativat riittävää panostusta ylläpidon resurssointiin. Tämä edellyttää ylläpidettävän verkoston koon optimointia, panostusta huollon välineistöön sekä hyvää ennakoivaa liikuntapaikkaverkoston kehittämissuunnittelua.

LIIKUNTAPAIIKKOJEN KÄYTÖN SEURANNAN TYÖKALUJEN JA TOIMINTATAPOJEN KEHITTÄMINEN

Liikuntaolosuhdeverkoston kehittämisen ja ylläpidon kannalta ajantasainen tieto eri paikkojen käyttöaktiivisuudesta on tärkeää. Nykyisellään ko. tiedonkeruu ei ole riittävällä tasolla – käytön seurantaan tarvitaan toimivat työkalut ja toimintamallit.

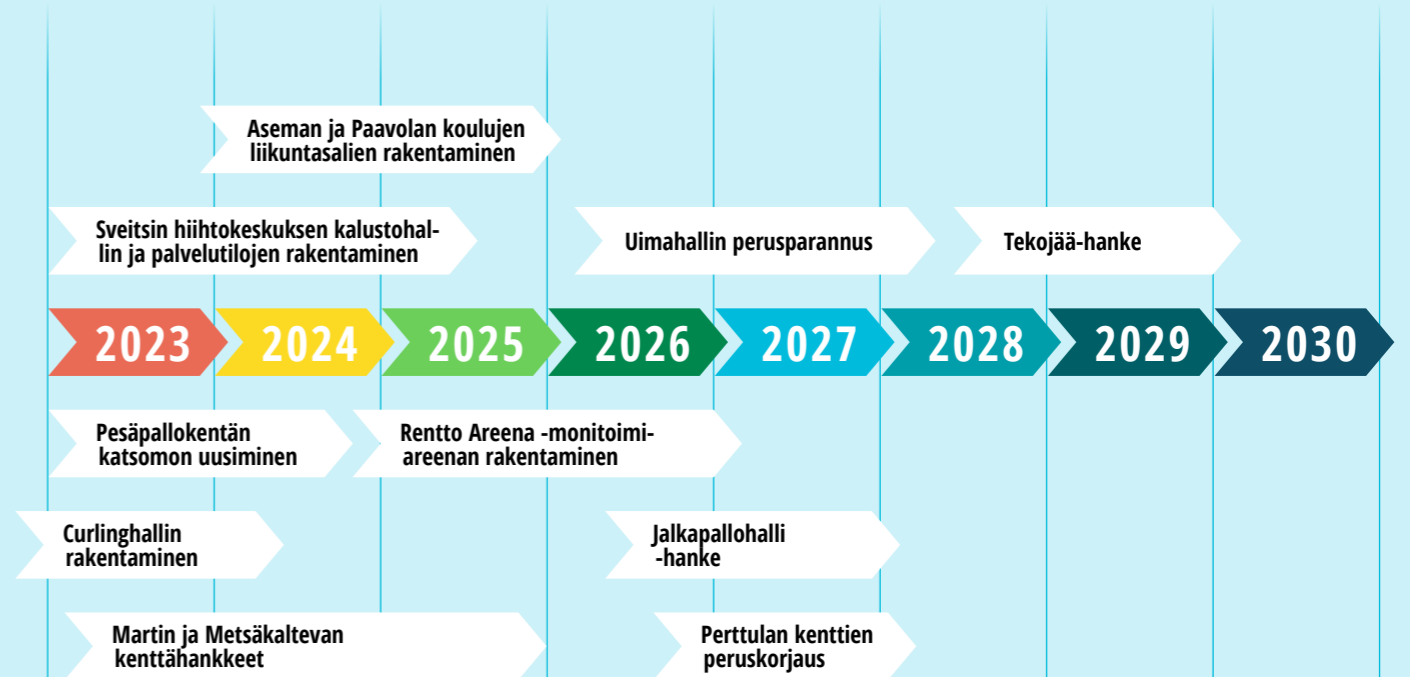
KESKEISIÄ TOIMENPITEITÄ

- Liikuntapaikkaverkoston ylläpitosuunnitelman päivittäminen (mm. eri toimijoiden vastuuraajojen tarkastelut ja määrittelyt). Toteutus teknisen toimen johdolla v. 2023–2024.
- Liikuntapaikkojen ja -reittien hoidon luokitusten päivittäminen. Osana ylläpitosuunnitelman päivitystyötä.
- Liikuntapaikkojen ylläpitokaluston tilannekartoitus ja kehittämistarpeiden koostaminen.

- Hankitaan lisää ulkoliikuntapaikoille soveltuvia kävijälaskureita.
- Lisätään ja parannetaan liikuntatilojen etävalvontaa.
- Edelleen kehitetään ja automatisoidaan liikuntatilojen varaus- ja laskutusjärjestelmää.
- Kehitetään liikuntapaikkojen käyttökustannusten arvioinnin, seurannan ja tilastoinnin työkaluja ja toimintamalleja.

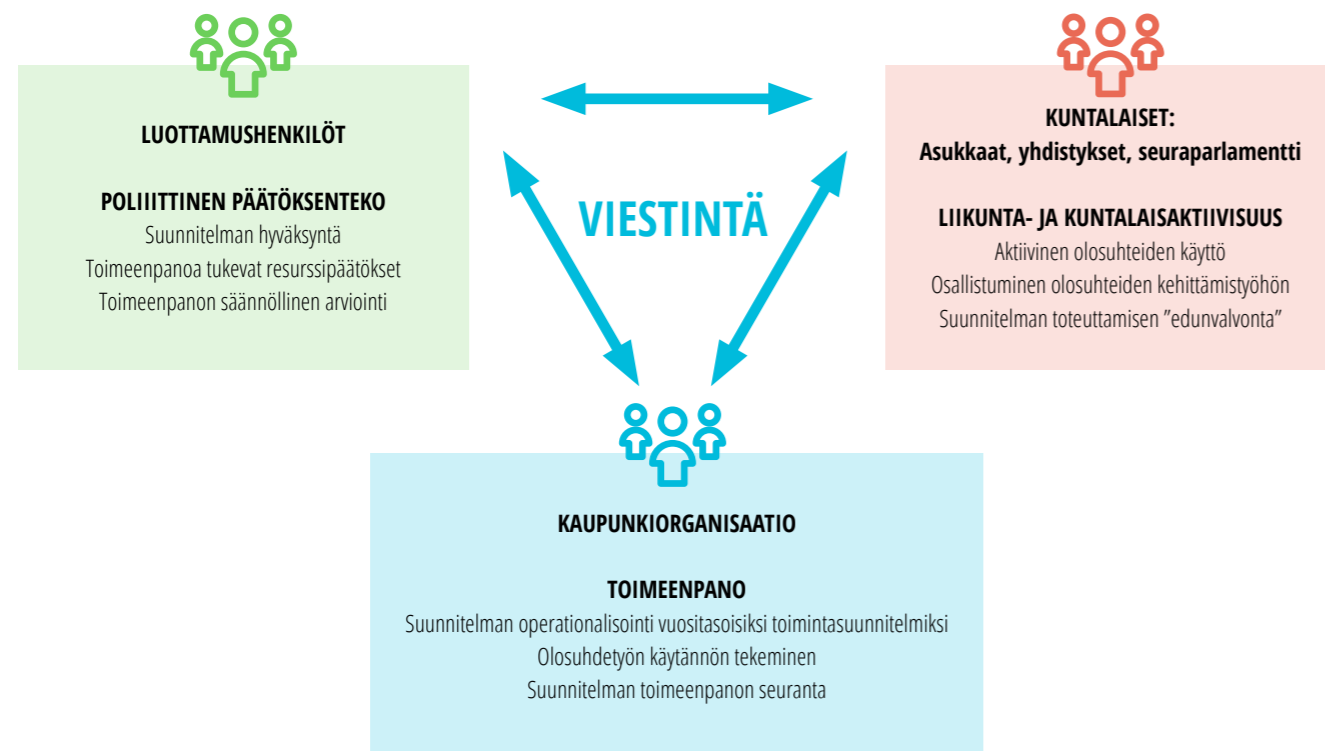
Isot liikuntapaikkahankkeet aikajanalla

Kehittämissuunnitelman vienti käytäntöön

Tämän kehittämissuunnitelman esitykset ja linjaukset tulevat ohjaamaan Hyvinkään kaupungin liikuntaolosuhteiden kehittämistyötä 2020-luvun loppupuolelle saakka. Suunnitelman onnistunut käytäntöön vienti edellyttää kuitenkin sujuvaa ja avointa yhteispeiliä, jossa kaupunkiorganisaation henkilöstöllä ja luottamushenkilöstöllä, sekä kaupungin asukkailla, on oma tärkeä roolinsa. Tätä yhteispeiliä ja sen roolitusta on kuvattu alla.

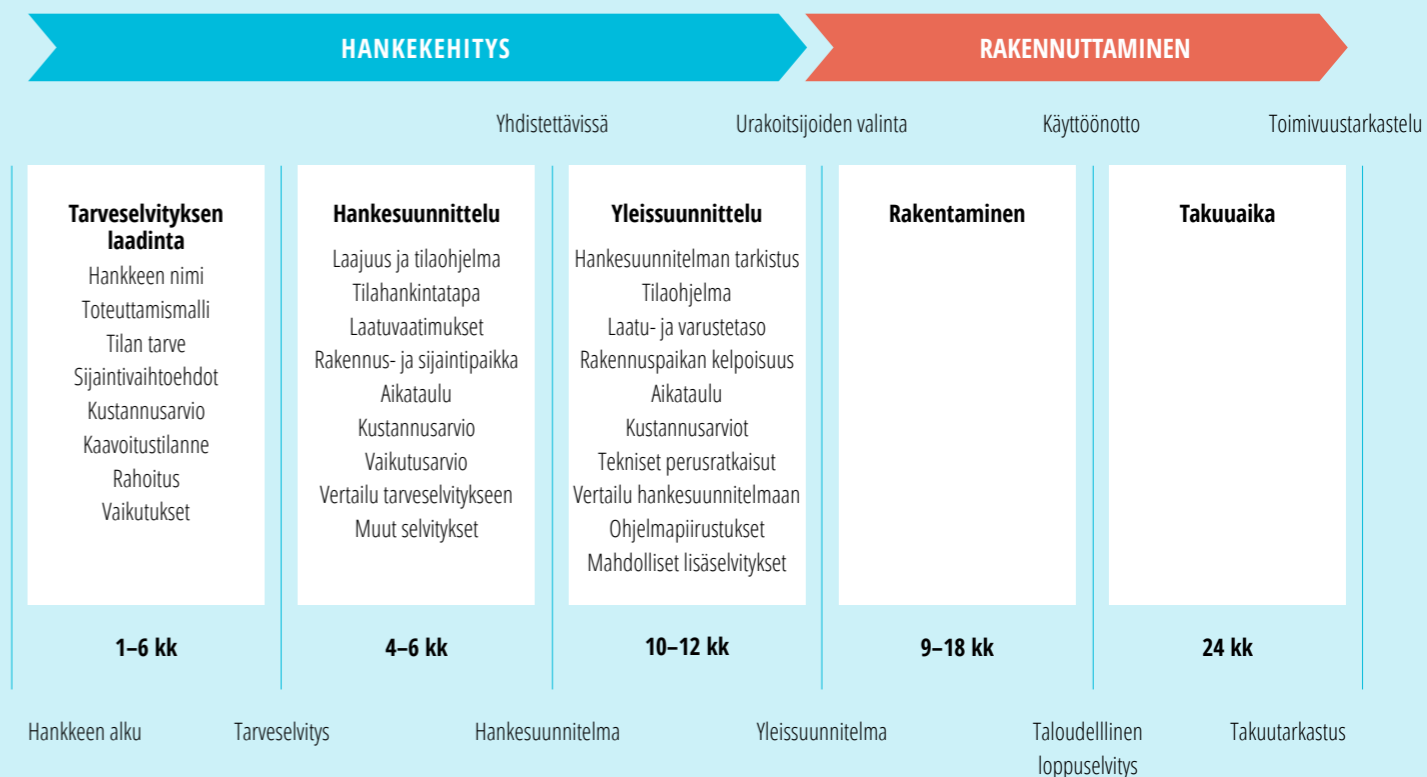
Tältä osin tässä kuvattu kehittämissuunnitelma on myös avoin kutsu kaikille eri toimijoille tuomaan oman osaamisensa ja innostuksensa liikuntaolosuhteiden paikalliseen kehittämistyöhön. Hyvinkään monipuoliset liikuntaolosuhteet ovat olemassa asukkaita ja paikallistoimijoita varten.

Liikuntapaikkahankkeiden toteutusprosessi Hyvinkäällä

Alla on karkealla tasolla kuvattuna ison liikuntapaikkahankkeen toteutusprosessin vaiheistusta ja ajallista kestoa rakentamisen näkökulmasta. Hankkeen kulkua säätelevät sekä yleiset rakentamiseen liittyvät lait ja säädökset sekä

Hyvinkään kaupungin omat tilahankkeiden suunnitteluohjeet. Mitä isommasta hankkeesta on kysymys, sitä pidemmän valmisteluajan hankekehitys useasti vaatii.

HYVINKÄÄ *h*

Hyvinkään kaupunki
PL 86 / Kankurinkatu 4-6
05801 Hyvinkää
p. 019 459 11*
kirjaamo@hyvinkaa.fi

www.hyvinkaa.fi

